

ΘΕΜΑ 1^ο

ΚΕΙΜΕΝΟ (Αρχίδαμος 49-51)

- Κατηγοροῦσιν δέ τινες τοῦ πολέμου καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, τεκμηρίοις ἄλλοις τε πολλοῖς χρώμενοι καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημένοις, καὶ θαυμάζουσιν εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ καὶ παραβόλῳ πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν. Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀποστερηθέντας διὰ τὴν εἰρήνην.
- 5 Οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθὸν, ἀλλ' ὡς ἂν χρήσηται τις τοῖς πράγμασιν καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. Χρὴ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν – ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλεῖστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξειεν – τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν – ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας θάπτον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. Ἦν ἡμεῖς δέδοικα μὴ τὰναντία πράττοντες
- 10 φανῶμεν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποιοῦμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέσταμεν ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ ἀσφαλείας βουλευόμεθα. Καίτοι χρὴ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύγειν ὡς ἐγγὺς δουλείας οὔσας, ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων· ὡς τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἔξουσιν,
- 15 οἶανπερ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν κατάλυσιν.

ΣΧΟΛΙΑ

- ἄλλοις τε πολλοῖς:** επιθετικοὶ προσδιορισμοί, 'αποδείξεις που εἶναι καὶ διαφορετικὲς καὶ πολλές'.
- χρώμενοι:** τροπικὴ μετοχή. **τοῖς γεγενημένοις:** επιθ. Προσδ. **εἴ τινες...ἀξιοῦσιν:** μετὰ ἀπὸ ρήματα ἀπορίας οἱ προτάσεις αὐτές λογίζονται εἴτε αιτιολογικὲς, ἀλλὰ οὐσιαστικὲς, που μεταφράζονται με τὸν 'που...', εἴτε πλάγιες ἐρωτήσεις που μεταφράζονται με τὸ 'αν...'. Ὅτι ἀπὸ τα δύο κι αν ἐπιλέξει κανεὶς εἶναι σωστό.
- κτησαμένους:** κατηγορηματικὴ μετοχή. 'ξέρω κοινωνίες οἱ ὁποῖες ἀντιθέτως με ὅ,τι λέγεται για τους πολέμους, ἐκεῖνοι βγήκαν ἰδιαιτέρως κερδισμένες ἀπὸ αὐτούς'. **τῆς ὑπαρχούσης:** <εὐδαιμονίας>. **ἀποστερηθέντας διὰ τὴν εἰρήνην:** κατηγορηματικὴ μετοχή. 'καὶ ξέρω καὶ πολλές ἄλλες κοινωνίες, οἱ ὁποῖες ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου ἔχασαν τὴν εὐτυχία που εἶχαν λόγω τῆς εἰρήνης'. Δηλ. πόλεμος καὶ εἰρήνη δεν εἶναι ἔννοιες ἐξ ὀρισμοῦ κακὴ ἢ μεν καὶ καλὴ ἢ δε.
- τῶν τοιούτων:** εἰρήνης καὶ πολέμου, γενικὴ διαιρετικὴ. **ἀποτόμως:** 'ἀπὸ μόνο του'. **ὡς ἂν χρήσηται τις:** αναφορικὴ παραβολικὴ τοῦ τρόπου με ὑπόθεση για τὴν ἐπανάληψη παρόν μέλλον, καὶ με ἀπόδοση το ἀνάγκη <ἐστὶ>.
- ἐξ αὐτῶν:** εἰρήνης καὶ πολέμου.
- προσέχειν:** ἀντικείμενο στο *χρῆ*, ὅπως καὶ το *ἐπιθυμεῖν*. **ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας:** <τοῦ πολέμου>. Ἡ γενικὴ εἶναι ὑποκειμενικὴ.
- Ἦν:** με τὸ τὰναντία. Το ἐπίθετο ἐναντίος συντάσσεται καὶ με γενικὴ καὶ με δοτικὴ προσωπικὴ. Ἡ γενικὴ δείχνει τὸν τόπο ἐναντιὸς εἶμι τινός = στέκομαι ἀπέναντι σε κάποιον, ἐνῶ ἡ δοτικὴ δείχνει τὴν ἐχθρικὴ διάθεση ἐναντιὸς εἶμι τινί = ἔχω ἐχθρικὴ διάθεση ἀπέναντι σε κάποιον. **πράττοντες:** κατηγορηματικὴ μετοχή.

12. **εἶναι:** με το βουλομένους. **φεύγειν:** με το χρή.
13. **ὡς ἐγγὺς οὔσας:** μετοχή συνημμένη αιτιολογική υποκειμενική αιτιολογίας, 'επειδή κατά την γνώμη τους βρίσκονται πολύ κοντά στην κατάσταση της δουλείας'. **ποιεῖσθαι:** με το χρή.
14. **ὡς τριαύτην...ἔξουσιν:** κύρια πρόταση. **τρίαύτην:** κατηγορούμενο του αντικειμένου τὴν εἰρήνην.
15. **ο ἴανπερ ἄν ποιήσωνται:** αναφορική υποθετική πρόταση που δηλώνει το προσδοκώμενο με απόδοση το ἔξουσιν. **οἴανπερ:** κατηγορούμενο του αντικειμένου τὴν κατάλυσιν. **τοῦ πολέμου:** με το κατάλυσιν ως γενική αντικειμενική.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ορισμένοι κατηγορούν τον πόλεμο και συζητούν την έλλειψη εμπιστοσύνης που εκείνος δημιουργεί, με το να χρησιμοποιούν πολλά δια διαφορετικά παραδείγματα, και κυρίως αυτά που αναφέρονται σε μας, και απορούν που ορισμένοι έχουν την αξίωση να εμπιστεύονται μια κατάσταση τόσο δύσκολη και επικίνδυνη. Εγώ όμως γνωρίζουν πολλούς οι οποίοι έχουν κατακτήσει μεγάλη ευτυχία εξ αιτίας του πολέμου, και πολλούς που εξ αιτίας της ειρήνης έχουν χάσει την ευτυχία που ήδη είχαν. Κανένα πράγμα από τα δύο αυτά δεν είναι έτσι από μόνο του ούτε κακό ούτε καλό, αλλά με τον τρόπο που είναι δυνατόν κάποιος να εκμεταλλευτεί τις καταστάσεις και τις ευκαιρίες, έτσι ακριβώς είναι ανάγκη να έρχεται και το αποτέλεσμα αυτά τα δύο. Πρέπει όμως όσοι ευτυχούν να επιθυμούν να έχουν ειρήνη – διότι στην διάρκεια μιας τέτοιας καταστάσεως είναι δυνατόν για περισσότερο χρόνο να διαφυλάξει ό,τι μέχρι στιγμής έχει – ενώ όσοι δυστυχούν πρέπει να έχουν τον νου τους στραμμένο στον πόλεμο. – διότι εξ αιτίας της σύγχυσης και της αλλαγής είναι δυνατόν να πετύχουν γρηγορότερα μία μεταβολή της κατάστασης. Εγώ φοβάμαι μήπως εμείς φανούμε ότι κάνουμε τα ακριβώς αντίθετα από αυτά. Όταν δηλ. υπήρχε η δυνατότητα σε μας να περνάμε καλά, κάναμε περισσότερους πολέμους από ό,τι έπρεπε, κι όταν βρεθήκαμε στην ανάγκη να αναλάβουμε στρατιωτικούς κινδύνους, θέλουμε την ηρεμία μας και συζητάμε για την ασφάλειά μας. Και πράγματι πρέπει εκείνοι που θέλουν να είναι ελεύθεροι, να αποφεύγουν τους κανόνες ειρήνης που προέρχονται από διαταγές, με την λογική ότι βρίσκονται κοντά στην υποδούλωση, αλλά να κάνουν τις συνομιλίες όταν είτε υπερτερούν των αντιπάλων τους, είτε όταν καταστήσουν την στρατιωτική τους ισχύ όμοια με εκείνη των εχθρών τους. Διότι όλοι τους θα έχουν μία τέτοιου είδους ειρήνη, όποιαν ακριβώς τυχόν έκβαση πετύχουν του πολέμου.